

Innehåll
Anställningsfrågor för tjänstemän och arbetstagare Arbetstid
Bestämmelser som behörigheten att meddela föreskrifter/anvisningar grundar sig på Lagen om statsrådet 12 § Reglementet för statsrådet 17 §
Målgrupper Ministerierna och ämbetsverken
Giltighetstid 4.10.2016-31.1.2018
Upphäver föreskrift (datum, nr)

BESTÄMMELSER OM HUR FÖRLÄNGNINGEN AV ARBETSTIDEN SKA VERKSTÄLLAS

1. Statens avtalsuppgörelse för perioden 2017-2018

Finansministeriet och huvudavtalsorganisationerna undertecknade den 11 augusti 2016 statens avtalsuppgörelse för avtalsperioden 1 februari 2017 – 31 januari 2018. Uppgårelsen står i överensstämmelse med konkurrenskraftsavtalet som arbetsmarknadens centralorganisationer ingick den 14 juni 2016.

En årlig förlängning av arbetstiden med 24 timmar i enlighet med konkurrenskraftsavtalet har överenskommit i 7–9 § i statens tjänste- och arbetskolektivavtal (nedan statens avtal). I 7 § i statens avtal ingår en allmän bestämmelse om förlängning av arbetstiden och hur den ska genomföras genom ändringar i statens tjänste- och arbetskolektivavtal om arbetstider (nedan statens arbetstidsavtal), i 8 § har det överenskommit om förlängning av arbetstiden för vissa personalgrupper och i 9 § för undervisningspersonalen vid statens läroanstalter. Genom ändringar i bilaga 6 till statens allmänna tjänste- och arbetskolektivavtal har det överenskommit om en förlängning av arbetstiden för läkarna vid statens sjukhus och vid försvarsmakten

I **bilaga 1** ingår de ovan nämnda avtalen samt underteckningsprotokollet till statens avtal. Hela avtalsuppgörelsen finns på finansministeriets webbplats www.vm.fi/sv/ under punkten Tjänste- och arbetsvillkor, personalförvaltningsdokument -> Personalförvaltningsdokument -> [Avtal](#).

Nedan meddelar finansministeriet närmare bestämmelser om hur förlängningen av arbetstiden ska verkställas i ämbetsverken.

2. Förlängning av arbetstiden och hur den ska genomföras

2.1 Nya ordinarie arbetstider i statens arbetstidsavtal

Det har kommit överens om att förlängningen av arbetstiden genomförs så att arbetstiden förlängs med 6 minuter per dag, 30 minuter per vecka och 1,5 timmar per arbetsperiod på tre veckor. De ordinarie arbetstiderna samt gränserna för mertids- och overtidsersättning och vissa andra avtalsbestämmelser har ändrats i enlighet med detta i statens arbetstidsavtal.

De **ordinarie arbetstider** som överenskommit i 4 § i statens arbetstidsavtal är följande

- a) Vid **byråarbete** 7 timmar 21 minuter per dygn och 36 timmar 45 minuter per vecka,
- b) Vid **veckoarbete** mellan 6 timmar 45 minuter och 8 timmar per dygn samt 38 timmar 45 minuter per vecka. Om arbetstiden har ordnats på så sätt att den ordinarie arbetstiden är lika lång alla arbetsdagar, är arbetstiden per dygn 7 timmar 45 minuter. Arbetstiden kan också ordnas så att den ordinarie arbetstiden är 6 timmar 45 minuter en dag och 8 timmar de övriga dagarna.
- c) Vid **periodarbete** är arbetstiden 116 timmar 15 minuter under en treveckorsperiod.

De ändrade avtalsbestämmelserna tillämpas från början av den första hela kalenderveckan och arbetsperioden efter den 1 februari 2017. Följaktligen ändras längden på arbetstiden i byråarbete och i veckoarbete den 6 februari 2017 och i största delen av de branscher som har periodarbete den 20 februari 2017.

2.2 Förlängning av arbetstiden för deltidanställda

Arbetstiden för deltidanställda tjänstemän och arbetstagare förlängs i samma proportion som arbetstiden för en heltidsanställd tjänsteman eller arbetstagare med motsvarande uppgifter. Om detta har överenskommit i 8 § 4 mom. i statens avtal. Till exempel för en deltidanställd tjänsteman, som utför byråarbete och vars lön och arbetstid utgör 60 % av lönen och arbetstiden för en heltidsanställd med motsvarande uppgifter, är arbetstiden för närvarande 21 timmar 45 minuter per vecka. Om den deltidanställda arbetar tre dagar per vecka, är arbetsdagens längd 7 timmar 15 minuter. En sådan deltidanställd tjänstemans arbetstid är 22 timmar 3 minuter per vecka och 7 timmar 21 minuter per dygn från och med den 6 februari 2017. Förlängningen av arbetstiden påverkar inte den deltidanställdas lön. I exempelfallet är löneprocenten följaktligen fortfarande 60 %.

I lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn har det föreskrivits som en förutsättning för att vårdpenning ska betalas ut för partiell vårdledighet att vederbörande i genomsnitt arbetar högst 30 timmar per vecka. I fråga om vårdpenning som ska betalas ut för tid med flexibel vårdledighet är arbetstidens maximilängd a) högst 22,5 timmar eller högst 60 procent eller b) längre än 22,5 timmar men högst 30 timmar eller högst 80 procent av den sedvanliga arbetstiden i heltidsarbete i branschen.

Om en anställd, som är på partiell eller flexibel vårdledighet, till följd av förlängningen av arbetstiden skulle förlora vårdpenningen eller den skulle minska, kan med den anställda ingås ett nytt avtal om deltidarbete, som gör att arbetstiden behålls och villkoren för att få vårdpenning uppfylls. Det nya deltidsvtalet ändrar alltså endast den procentandel av motsvarande heltidsanställdas lön som ska betalas till den deltidanställda. Till exempel en tjänsteman som utför byråarbete och som är partiellt vårdledig och arbetar 30 timmar per vecka har fått 82,76 % av en heltidsanställdas lön. Om man vill att personens arbetstid är 30 timmar också efter den 6 februari 2017, måste man komma överens om att arbetstiden och alltså också lönen är 81,63 % av arbetstiden och lönen för motsvarande heltidsarbete.

2.3 Arbetstid som överenskommit i anställningsavtalet

Förlängningen av arbetstiden gäller både tjänstemän och anställda i arbetsavtalsförhållande. I ett anställningsavtal som ingåtts med en anställd i arbetsavtalsförhållande har det också överenskommit om den ordinarie arbetstiden. Den arbetstid som skrivits in i ett anställningsavtal fastställs i allmänhet enligt arbetstidsbestämmelserna i statens arbetstidsavtal eller enligt det kollektivavtal som ska följas vid ämbetsverket. Utgångspunkten är att oberoende av vad som överenskommit i anställningsavtalet förlängs arbetstiden alltså också för arbetstagarna på det sätt som överenskommit i statens arbetstidsavtal och om detta behöver det inte särskilt överenskommas i anställningsavtalet.

Anställningsavtalen kan uppdateras så att de motsvarar den förändrade arbetstiden. Detta är nödvändigt i synnerhet för de anställda, i vilkas anställningsavtal arbetstidens längd har uttryckts enbart med siffror (t.ex. 7 timmar 15 minuter per dygn och 36 timmar 15 minuter per vecka). I fortsättningen vore det skäl att i anställningsavtalet nämna också namnet på den arbetstidsform som ska följas vid den tidpunkt då anställningsavtalet ingås (byrå-, vecko- eller periodarbete).

2.4 Anställda med timlön

I statsförvaltningen finns det ganska litet anställda vid få ämbetsverk, vilkas arbetstimmar varierar enligt arbetsgivarens operativa behov och vilka betalas timlön utgående från antalet utförda arbetstimmar. Av detta skäl har det inte ansetts nödvändigt att i avtalsuppgörelsen särskilt komma överens om förlängningen av arbetstiden för sådana anställda. Förlängningen av arbetstiden gäller alltså inte dylika timavlönade anställda. Avtalsbestämmelser om förlängningen av timläraarnas arbetstid refereras i punkt 4.3.

3. Förläggning av arbetstiden

3.1 Beslut om förläggning av de anställdas arbetstid

Enligt 35 § 1 mom. i arbetstidslagen ska arbetsgivaren göra upp en arbetsskiftsförteckning av vilken framgår tidpunkten då varje anställds ordinarie arbetstid börjar och slutar samt den dagliga vilotiden. Ifall flexibel arbetstid är i bruk, ska av arbetsskiftsförteckningen också framgå flexitiderna, den fasta arbetstiden samt när vilotiden infaller.

I ämbetsverk och på arbetsplatser inom statsförvaltningen, där det inte finns behov av skiftarbete eller variation i förläggningen av arbetstiden, är arbetsskiftsförteckningen oftast ett bestående beslut om den tid i arbete som ska följas vid ämbetsverket och detta beslut gäller hela personalen. Tiderna i arbetet kan vara fasta, men i synnerhet vid de ämbetsverk som iakttar byråarbete används också flexibel arbetstid i stor utsträckning. Ämbetsverkets beslut om när den ordinarie arbetstiden börjar och slutar och om den flexibla arbetstid som ska följas med tillhörande villkor fungerar samtidigt vid flera ämbetsverk som den arbetsskiftsförteckning som förutsätts i arbetstidslagen.

En förlängning av arbetstiden förutsätter att vid ämbetsverken fattas beslut om nya tider i arbetet, som också påverkar systemet med flexibel arbetstid. Både i byråarbetet och i veckoarbetet kan man fatta ett allmänt, bestående beslut som gäller hela personalen, om det inte finns behov av skiftarbete eller av en förläggning av arbetstiden som varierar med uppgifterna. I periodarbete och i annat skiftarbete görs arbetsskiftsförteckningarna upp på normalt sätt i överensstämmelse med den förlängda arbetstiden.

3.2 Ämbetsverkets öppettid är fortfarande kl. 8–16.15

Ämbetsverkets öppettid fastställs fortfarande i enlighet med förordningen om det (332/1994). Förordningen ändras inte med anledning av att arbetstiden för tjänstemän och arbetstagare förlängs. Ämbetsverkets öppettid är således fortfarande i regel kl. 8–16.15. Den så kallade expeditionstiden eller arbetstiden vid ämbetsverket, då verket är öppet för kundservice och annan kontakt, ändras alltså inte till följd av att arbetstiden förlängs. Men eftersom personalens arbetstid blir 6 minuter längre, kan tidpunkterna för när den ordinarie arbetstiden börjar och slutar inte längre kopplas till ämbetsverkets öppettid. Personalens arbetstid kommer följaktligen i fortsättningen att avvika något från ämbetsverkets öppettid.

3.3. De som utför arbeten vid ämbetsverk får ordinarie arbetstid kl. 8–16.21

I de ämbetsverk som följer arbetstiden vid ämbetsverk ska personalens ordinarie arbetstid från och med den 6 februari 2017 börja kl. 8 och sluta kl. 16.21. Från detta ska avvikelser inte göras utan ett vägande skäl som föranleds av ett särdrag i ämbetsverkets verksamhet. Ämbetsverket ska alltså inte förlägga den del av den ordinarie arbetstiden som motsvarar den förlängda arbetstiden till tiden före ämbetsverkets öppettid (kl. 8) och inte heller på något annat sätt som avviker från det som sägs ovan. Det som sägs ovan gäller alltså ämbetsverk, uppgifter och anställda, där det inte finns något av verksamheten föranlett behov att ordna arbetstiden vid byråarbete som skiftarbete eller att förlägga den på något annat sätt. I analogi med detta bör också förlängningen av arbetstiden i deltidsarbete i regel förläggas till slutet av arbetsdagen.

3.4 Ändring av systemen för flexibel arbetstid

Ändringen av förläggningen av de anställdas ordinarie arbetstid i byråarbete till tiden mellan kl. 8 och 16.21 bör också beaktas i systemet för flexibel arbetstid. I sig finns det inget behov att ändra

tidpunkterna då morgon- och kvällsflextiden börjar och slutar (t.ex. kl. 6.30–9.30 och kl. 15.00–19.30), men systemet bör fungera så att om man går före kl. 16.21 minskar arbetstidssaldot och så att arbetstid börjar samlas i systemet först för det arbete som utförs efter kl. 16.21. Motsvarande ändringar bör göras också gällande veckoarbetet, ifall flexibel arbetstid följs i det.

4. Förlängningen av arbetstiden för vissa personalgrupper

4.1 Försvarsmaktens och Gränsbevakningsväsendets tjänstemän

Om en förlängning av arbetstiderna för de tjänstemän som omfattas av de tjänstekollektivavtal som upprättats över Försvarsmaktens och Gränsbevakningsväsendets arbetstider har överenskommit i enlighet med 8 § 1 mom. i statens avtal genom ändringar i tjänstekollektivavtalen för dessa ämbetsverk.

4.2. Vissa tjänstemän inom justitieförvaltningen

I 8 § 3 mom. i statens avtal har det överenskommit att den årliga arbetstiden förlängs med 24 timmar i fråga om tjänstemän som arbetar vid domstolar i uppgifter som ledamot, föredragande, tingsfiskal, notarie och allmänt rättsbiträde, allmän åklagare samt som utmättningsman och stämningssman.

Denna förlängning ska genomföras på det sätt som avtalas mellan justitieministeriet och Riksåklagarämbetet samt de berörda tjänstemannaföreningarna inom förvaltningsområdet genom preciserande tjänstekollektivavtal senast den 30 september 2016. Ifall inga avtal fås till stånd inom denna tidsfrist, överenskoms om genomförandesättet mellan statens parter på centralnivå.

4.3 Undervisningspersonalen i statens läroanstalter

I 9 § i statens avtal har det överenskommit om förlängning av arbetstiden för undervisningspersonalen vid statens läroanstalter räknat från den 1 februari 2017. Förlängningen av arbetstiden har genomförts på två olika sätt enligt det, hur det för närvarande har överenskommit om lärarens arbetstid.

För det första: för de lärare som har en överenskommen undervisningsskyldighet men ingen ordinarie arbetstid, genomförs förlängningen av arbetstiden genom att studie-, planerings- eller annat lärararbete utökas. Hur stor ökningen är varierar enligt hur bestående tjänstemannens anställningsförhållande är och hur länge det har varat. Om utökningen har också överenskommit särskilt för tiden 1 februari – 31 juli 2017. Innehållet i avtalet framgår mera exakt av 9 § i statens avtal.

Även om villkoren för undervisningspersonalens anställningsförhållande har överenskommit med ämbetsverksspecifika tjänstekollektivavtal, förutsätter förlängningen av arbetstiden alltså inte någon egentlig överenskommelse på ämbetsverksnivå. Vid ämbetsverken bör man emellertid tekniskt uppdatera avtalsbestämmelserna i fråga till följd av att arbetstiden har förlängts. En sådan teknisk uppdatering görs genom ett s k protokolls förfarande, som har refererats närmare i punkt 6.

Annan personal än undervisningspersonalen, som nämns ovan, har s k totalarbetstid, där det har överenskommit att de föreskrifter som gäller arbetstid vid ämbetsverk ska följas i tillämpliga delar. Följaktligen förlängs arbetstiden för denna personal i analogi med vad som har överenskommit i statens arbetstidsavtal i fråga om tjänstemän och arbetstagare som utför byråarbete.

4.4 Läkarna vid statens sjukhus och vid Försvarsmakten

I bilaga 6 till statens allmänna tjänste- och arbetskollektivavtal har det överenskommit om vissa villkor i anställningsförhållandet för de legitimerade läkare som arbetar vid statens sjukhus samt de läkare som hör till totallönesystemet vid Försvarsmaktens truppförband. I statens avtalsuppgörelse har avtalsbestämmelserna i fråga ändrats för att förlängningen av arbetstiden ska kunna genomföras.

4.5. Eventuella övriga tjänste- eller arbetskollektivavtalsbestämmelser eller arbetstidsarrangemang som gäller enskilda ämbetsverk eller avtalsområden

I 8 § 2 mom. i statens avtal har det överenskommit att om det i andra fall än de som nämns i 8 eller 9 § i avtalet finns tjänste- eller arbetskollektivavtalsbestämmelser eller arbetstidsarrangemang som gäller ett enskilt ämbetsverk eller avtalsområde, ändras dessa med stöd av statens avtal så att arbetstiden för den personal som omfattas av dessa förlängs i enlighet med vad som fastställts i statens arbetstidsavtal i fråga om andra tjänstemän och arbetstagare. En förlängning av arbetstiden förutsätter således inte längre någon egentlig överenskommelse på ämbetsverksnivå. Vid ämbetsverket bör man emellertid tekniskt uppdatera avtalsbestämmelserna i fråga till följd av förlängningen av arbetstiden. En sådan teknisk uppdatering görs genom ett sk protokolls-förfarande, som har refererats närmare i punkt 6.

5. Vissa andra frågor med anknytning till förlängningen av arbetstiden

5.1. Individuella avtal om förlängd arbetstid (6 a § i statens arbetstidsavtal)

I 6 a § i statens arbetstidsavtal ingår en möjlighet att med en enskild tjänsteman eller arbetstagarare komma överens om att arbetstiden förlängs till högst 40 timmar per vecka. Då betalas månadslönen förhöjd enligt förhållandet mellan den ordinarie arbetstiden per vecka enligt 4 § i avtalet och den överenskomna arbetstiden per vecka.

Eftersom de ordinarie arbetstiderna som stämmer överens med 4 § i avtalet förlängs, minskar de förhöjningar av månadslönen som beror på den individuella förlängningen av arbetstiden i motsvarande grad från den 6 februari 2017. Till exempel om det har överenskommit om en arbetstid på 40 timmar per vecka med en tjänsteman som utför byråarbete, har tjänstemannen fått sin månadslön förhöjd med 10,34 %. När den ordinarie arbetstiden per vecka förlängs till 36,75 timmar från den 6 februari 2017, sjunker förhöjningen av månadslönen till 8,84 %. Ifall en dylik ändring inte passar tjänstemannen eller arbetstagararen, kan avtalet avslutas på det sätt som har överenskommit om detta i det avtal som ingåtts med personen. Också nya individuella avtal om förlängning av arbetstiden är det skäl att komma överens om så, att ändringen av den förhöjda månadslönen klart framgår av avtalet.

Ifall ett avtal om individuell arbetstid är i kraft i februari 2017, beräknas vederbörandes månadslön i enlighet med lönen för kalenderdagarna enligt följande. För månadens fem första dagar betalas 1/28 del av månadslönen beräknad enligt den högre procenten och för de resterande 23 dagarna 1/28 del av månadslönen beräknad enligt den lägre procenten.

5.2 Effektivitetsfrämjande arbetstidsarrangemang och arbetstidslösningar samt arbetstidsbanker vid ämbetsverken

5.2.1 Effektivitetsfrämjande arbetstidsarrangemang och arbetstidslösningar

I 5 § i underteckningsprotokollet till statens avtal har det för det första överenskommit att ämbetsverken bör granska sina avtalsbestämmelser om arbetstider och arbetstidsarrangemang med målet att främja effektiviteten i verksamheten. I dylika arbetstidsuppgörelser placeras och inriktas arbetstiden i enlighet med verksamheten och personalstrategin så att den motsvarar bl a säsongsväxlingar och behov av tjänster. Arbetstidsarrangemangen kan t.ex. hänföra sig till arrangemang för utjämning av arbetstiden, arbetspass, användning av olika arbetstidsformer och uppluckring av beredskapsarrangemang. Såsom det konstateras i avtalsbestämmelserna, kan en del av arrangemangen förutsätta ändringar i tjänste- och arbetskollektivavtal, i fråga om vilka förutsättningarna och ramarna i 13 § i statens avtal och statens arbetstidsavtal följs.

5.2.2 Främjandet av arbetstidsbanker i ämbetsverken

I 5 § i underteckningsprotokollet till statens avtal konstateras också att det gemensamma målet för parterna på centralnivå är att främja användningen av arbetstidsbanker vid ämbetsverken. I enlighet med vad som bestäms ska ämbetsverksparterna utreda möjligheterna att använda arbetstidsbanker och förhandla om ibruktageandets av dem.

I 7 och 7 a § i statens arbetstidsavtal finns avtalsbestämmelser om arbetstidsbanker och hur man avtalar om dem. Ämbetsverksparterna kan inleda sin utredning genom att bekanta sig med arbetstidsbankerna och deras användningsändamål. I 7 § i statens arbetstidsavtal uppmanar avtalsparterna på centralnivå ämbetsverksparterna att förhandla och avtala om en arbetstidsbank i överensstämmelse med detta för att främja att verksamheten ordnas ändamålsenligt och effektivt, och att de anställdas önskemål gällande arbetstiderna beaktas. I en arbetstidsbank som stämmer överens med vad som sägs i 7 § i statens arbetstidsavtal inriktas den ordinarie arbetstiden i enlighet med fluktuationerna i arbetsmängden, och arbetstiden jämnas ut med motsvarande fritid senare. I 7 a § i statens arbetstidsavtal finns bestämmelser om en arbetstidsbank till vilken bl.a. ersättningar för övertid och obekvämt arbete, som bytts till ledig tid, kan föras över.

Ifall man i ämbetsverket anser det möjligt att använda arbetstidsbanker, tas de i bruk genom att om detta avtalas lokalt mellan arbetsgivaren och förtroendemannen eller en annan representant som personalen valt. I bruktagandet av en arbetstidsbank förutsätter således inte att om detta överenskomms genom ett tjänste- eller arbetskollektivavtal. En bank som jämnar ut arbetstiden och som stämmer överens med 7 § i avtalet kan tas i bruk på försök också genom ett beslut av ämbetsverket för en tid av högst 12 månader medan avtalsperioden pågår. För att en arbetstidsbank ska kunna användas för att jämna ut en enskild tjänstemans eller arbetstagares arbetstimmar eller för att registrera ersättningar som har bytts ut till ledig tid krävs alltid personens samtycke.

I ämbetsverkets lokala avtal kommer man inom ramen för 7 och 7 a § i statens arbetstidsavtal överens om detaljerna gällande arbetstidsbanken såsom vilka timmar och ersättningar som kan registreras i banken samt hur och när ledigheterna kan användas. Hur man kommer överens och vilka frågor man ska komma överens om refereras i de avtalsbestämmelser som nämns ovan och i tillämpningsanvisningarna till dem. Arbetstidsbanksledigheternas relation till och verkningar på andra villkor för anställningsförhållandet såsom på sjukledigheter och beräkningen av arbetstiden har redan avtalats i statens arbetstidsavtal, vilket gör att man inte behöver avtala om dem vid ämbetsverken.

6. Om protokollsförandet

I punkterna 4.3 och 4.5 ovan har det konstaterats att en förlängning av arbetstiden förutsätter att de enskilda ämbetsverkens eller branschernas tjänste- och arbetskollektivavtalsbestämmelser uppdateras i ett s.k. protokollsförande. Protokollsförandet används i dylika fall där man de facto redan har kommit överens om saken på centralnivå. Det är alltså frågan om tekniskt verkställande av ett avtal på centralnivå i fråga om ett tjänste- och arbetskollektivavtal på ämbetsverksnivå. Arbetsgivaren gör de ändringar i avtalen om vilka överenskommit på centralnivå och parterna går igenom dem tillsammans i detta protokollsförande. I andra fall än de som avses i punkterna 4.3 och 4.5 används protokollsförandet inte i fråga om förlängning av arbetstiden.

Protokollen är inga tjänste- eller arbetskollektivavtal. Parter är avtalsparterna på avtalsområdet. Av protokollen framgår oftast en gemensam uppfattning om den sak som ska fastslås. Ifall olika ståndpunkter kommer fram i saken, ska de noteras i protokollet.

Genomförandet av förlängningen av arbetstiden kan således förutsätta en teknisk ändring av en avtalsbestämmelse som ingår i ämbetsverkets tjänste- eller arbetskollektivavtal. Dylika avtalsbestämmelser kan anknyta till ett särskilt arbetstidsarrangemang som ska följas vid ämbetsverket såsom oavbrutet treskiftesarbete eller utjämningsscheman för arbetstiden såsom utjämning av arbetstiden under två arbetsperioder i följd. Eftersom fallen är ganska sällsynta och arrangemangen ofta exceptionella, ombeds ämbetsverkens arbetsgivarrepresentanter ta kontakt med Statens arbetsmarknadsverk innan protokollsförandet inleds. På så sätt kan man tillsammans försäkra sig om att förlängningen av arbetstiden i samtliga fall blir genomförd på det sätt som avses i statens avtal.

Bilaga 2 är en för detta syfte lämplig protokollsmodell.

Protokollen sänds till Statens arbetsmarknadsverk **senast den 16 december 2016** på e-postadressen sopimusasiakirjat@vm.fi.

Avdelningschef,
statens arbetsmarknadsdirektör

Juha Sarkio

Regeringsrådet

Tuija Wilska

Bilaga 1	Statens tjänste- och arbetskolektivavtal för avtalsperioden 2017-2018 med underteckningsprotokoll, statens tjänste- och arbetskolektivavtal om arbetstider samt bilaga 6 till statens allmänna tjänste- och arbetskolektivavtal
Bilaga 2	Protokollsmodell

Bilaga 1**STATENS TJÄNSTE- OCH ARBETSKOLLEKTIVAVTAL FÖR AVTALSPERIODEN 2017-2018****§ 1****Förhandlingsresultat om konkurrenskraftsavtalet den 29 februari 2016**

Arbetsmarknadens centralorganisationer har den 29 februari nått ett förhandlingsresultat om konkurrenskraftsavtalet. Parterna har i enlighet med detta förhandlingsresultat avtalat om följande tjänste- och arbetskollektivavtalslösning inom statsförvaltningen.

§ 2**Avtalsperiod**

Avtalsperioden för detta avtal löper från och med den 1 februari 2017 till och med den 31 januari 2018.

§ 3**Tillämpningsområde**

Detta avtal tillämpas på anställningsvillkoren för tjänstemän och arbetstagare vid statens ämbetsverk, om inte något annat föreskrivs, bestäms eller avtalas.

En särskild överenskommelse om iakttagandet av detta avtal kan träffas inom de kollektivavtalsområden där man har kommit överens om att arbetskollektivavtalets lönegrunder och andra anställningsvillkor helt eller till största delen ska bestämmas på något annat sätt än enligt statens allmänna kollektivavtalsbestämmelser.

§ 4**Övriga tjänste- och arbetskollektivavtal på central nivå**

Utöver detta avtal har, för den avtalsperiod som avses i § 2, statens allmänna tjänste- och arbetskollektivavtal och statens tjänste- och arbetskollektivavtal om arbetstider, semestrar och ersättning för resekostnader förnyats på central nivå, med de ändringar som framgår av dessa avtal.

§ 5**Förnyande på central nivå av tjänste- och arbetskollektivavtalen för ämbetsverken**

Genom detta tjänste- och arbetskollektivavtal på central nivå förnyas, för den avtalsperiod som detta avtal gäller, de tjänste- och arbetskollektivavtal för enskilda avtalsområden som gäller den dag detta avtal undertecknas och vars avtalsperiod löper ut den 31 januari 2017. De avtal som har förnyats på detta sätt har samma rättsverkningar som de skulle ha haft om avtalen hade förnyats på lokal nivå.

§ 6**Avtalsjusteringar**

Inga ändringar som gäller lönen eller andra arbetsvillkor med kostnadseffekt har gjorts i tjänste- och arbetskollektivavtalen förutom de som anges i denna avtalsuppgörelse.

§ 7**Förlängning av arbetstiden**

Parterna har avtalat om att förlänga den årliga arbetstiden med 24 timmar på det sätt som framgår av statens tjänste- och arbetskollektivavtal om arbetstider, som finns som bilaga 1 till detta avtal. De ändrade avtalsbe-

stämmelserna tillämpas från början av den första hela kalenderveckan och arbetsperioden efter den 1 februari 2017.

§ 8

Förlängning av arbetstiden i fråga om vissa personalgrupper

Arbetstiden för tjänstemän som omfattas av Gränsbevakningsväsendets och Försvarsmaktens tjänstekollektivavtal om arbetstid förlängs genom avtal på ämbetsverksnivå i enlighet med vad som anges i fråga om övriga tjänstemän i statens tjänste- och arbetskollektivavtal om arbetstider. Om ett sådant avtal för det enskilda ämbetsverket inte ingås före den 15 juni 2016 iaktas de avtalsändringar som överenskommit i statens tjänste- och arbetskollektivavtal om arbetstider som sådana från och med den 1 februari 2017 även inom dessa avtalsområden.

Om det i andra fall än de som nämns här eller i § 9 finns tjänste- eller arbetskollektivavtalsbestämmelser eller arbetstidsarrangemang som gäller ett enskilt ämbetsverk eller avtalsområde ändras dessa med stöd av detta avtal så att arbetstiden för den personal som omfattas av dessa förlängs i enlighet med vad som fastställts i statens tjänste- och arbetskollektivavtal om arbetstider i fråga om andra tjänstemän och arbetstagare.

I enlighet med vad som förutsätts i konkurrenskraftsavtalet förlängs den årliga arbetstiden med 24 timmar i fråga om tjänstemän som arbetar i uppgifter som ledamot, föredragande, tingsfiskal och notarie vid domstolar, allmän åklagare, utmättningsman och stämningsman. Denna förlängning ska genomföras på det sätt som avtalas mellan justitieministeriet och Riksåklagarämbetet samt de berörda tjänstemannaföreningarna inom förvaltningsområdet genom preciserande tjänstekollektivavtal. Om dessa avtal inte ingås före den 30 september 2016 avtalar parterna på central nivå om hur förlängningen ska genomföras.

Arbetstiden för deltidsanställda tjänstemän och arbetstagare förlängs i samma proportion som arbetstiden för en heltidsanställd tjänsteman eller arbetstagare med motsvarande uppgifter.

§ 9

Förlängning av arbetstiden för undervisningspersonalen vid statliga läroanstalter

Arbetstiden för undervisningspersonalen vid statliga läroanstalter förlängs från och med den 1 februari 2017 enligt följande:

I. Lärare med vilka man avtalat om undervisningsskyldighet men inte om någon egentlig arbetstid

A. Ökning av studie- eller planeringsarbete eller annat lärararbete

Avtalsbestämmelser som träder i kraft den 1 augusti 2017

1. En tjänsteman som är anställd tills vidare eller för viss tid, minst ett läsår, är skyldig att utöver de ordinarie skoldagarna och sin övriga arbetsplikt samt det studie- och planeringsarbete som det avtalats om tidigare även delta i sådant studie- och planeringsarbete eller annat lärararbete som arbetsgivaren anvisar i en omfattning av sammanlagt 24 timmar under ett läsår. För en person som anställts för ett läsår är motsvarande skyldighet högst 20 timmar.

Tillämpningsanvisning:

Av denna arbetstid ska 12 timmar utgöras av elevarbetsdagar. Av grundad anledning kan det bestämmas att arbetstiden ska utföras som högst en 6 timmar lång dag. Denna dag ska vara en lördag under studerandearbetsåret. De övriga timmarna av arbetstiden ska utföras som en del av samplaneringsarbetstiden i enlighet med den avtalsbestämmelse som gäller för utbildningsformen i fråga.

Som annat lärararbete kan inte anvisas sådant arbete som ingår i undervisningsskyldigheten eller som ersätts med stöd av en separat avtalsbestämmelse.

2. En visstidsanställd tjänsteman som anställts för minst en termin eller ett anställningsförhållande av motsvarande längd är skyldig att utöver de ordinarie skoldagarna och sin övriga arbetsplikt delta i sådant studie- eller planeringsarbete eller annat lärararbete som arbetsgivaren anvisar i en omfattning av högst 10 timmar. Dessa

ska utföras under elevarbetsdagar och/eller alternativt som en del av samplaneringsarbetstiden i enlighet med den avtalsbestämmelse som gäller för utbildningsformen i fråga.

Tillämpningsanvisning:

Med en anställning som omspannar en termin eller en motsvarande period avses en läraranställning som varar cirka 19 veckor eller längre.

3. En timlärare i bisyssla som är anställd tills vidare eller för viss tid, minst ett läsår, och som undervisar minst 10 årsveckotimmar är skyldig att utöver de ordinarie skoldagarna och sin övriga arbetsplikt även delta i sådant studie- och planeringsarbete eller annat lärararbete som arbetsgivaren anvisar i en omfattning av sammanlagt 10 timmar. För den tid som överstiger 10 timmar betalas timlön. Arbetstiden ska utföras i enlighet med vad som anges ovan i punkt 2.

4. En timlärare i bisyssla som är anställd tills vidare eller för viss tid, minst ett läsår, och som undervisar mindre än 10 årsveckotimmar är skyldig att utöver de ordinarie skoldagarna och sin övriga arbetsplikt även delta i sådant studie- och planeringsarbete eller annat lärararbete som arbetsgivaren anvisar i en omfattning av sammanlagt 4 timmar. För den tid som överstiger 4 timmar betalas timlön. Arbetstiden ska utföras under elevarbetsdagar och/eller alternativt som samplaneringsarbetstid i enlighet med de avtalsbestämmelser som gäller för utbildningsformen i fråga.

Avtalsbestämmelse som gäller från och med den 1 februari till och med den 31 juli 2017

4. Under läsåret 2016–2017 kan sådant studie- eller planeringsarbete eller annat lärararbete som avses i första punkten anvisas en lärare som är anställd tills vidare i enlighet med punkten i fråga och en visstidsanställd lärare som anställts för ett läsår i en omfattning av högst 10 timmar. För lärare som anställts för ett läsår kan högst 8 timmar arbete anvisas. Denna arbetstid ska utföras i enlighet med vad som anges ovan i punkt 2.

B. Ökning av samplaneringsarbetstid

Grundläggande utbildning och gymnasieutbildning, avtalsbestämmelse som träder i kraft den 1 augusti 2017

Den totala samplaneringsarbetstiden under ett läsår är högst 126 timmar för lärare inom den grundläggande utbildningen och högst 50–107 timmar för ämneslärare inom gymnasieutbildningen. Den årliga planeringen av samplaneringsarbetstiden kan inte utöka antalet lärararbetsdagar under läsåret.

II Övrig undervisningspersonal

I fråga om lärare, rektorer och biträdande rektorer med s.k. full arbetstid genomförs förlängningen av arbetstiden på samma sätt som det i statens arbets- och tjänstekollektivavtal om arbetstider har avtalats om tjänstemän och arbetstagare som följer den arbetstid som tillämpas vid ämbetsverk.

§ 10

Semesterpenningar för statens tjänstemän och arbetstagare

Parterna har i enlighet med konkurrenskraftsavtalet kommit överens om att semesterpenningarna för statens tjänstemän och arbetstagare temporärt ska sänkas med 30 % från nuvarande nivå. Sänkningen gäller semesterpenningar som intjänats under de kvalifikationsår som slutar under åren 2017–2019. Parterna har kommit överens om att sänkningen ska genomföras på det sätt som framgår av § 2 i underteckningsprotokollet till detta avtal.

§ 11

Ämbetsverkspotter för vissa fusionerade ämbetsverk

I fråga om Nationella centret för utbildningsutvärdering, Konkurrens- och konsumentverket, Naturresursinstitutet och Statens center för informations- och kommunikationsteknik Valtori finns följande ämbetsverkspotter att tillgå för finansieringen av de fusionsavtal om statens lönesystem som ska ingås för dessa. För Nationella centret för utbildningsutvärdering, Konkurrens- och konsumentverket samt Valtori finns två potter på 0,20 % att tillgå, den första beräknad från och med den 1 augusti 2014 och den andra från och med den 1 augusti 2015. För Naturresursinstitutet finns en pott på 0,20 % att tillgå, beräknad från och med den 1 augusti 2015.

§ 12

Beredningen av lönesystemen vid kommande organisationsförändringar

Vid kommande organisationsförändringar ska beredningen av statens lönesystem för det nya ämbetsverket inledas mellan respektive arbetsgivarmyndigheter och löntagarorganisationer som en del av de övriga förberedelserna inför omställningen så snart som möjligt efter det att organisationsförändringen har slagits fast på regeringsnivå.

Beredningen av statens lönesystem och de förhandlings- och avtalsprocesser som har anknytning till den ordnas och förläggs tidsmässigt så att ett förhandlingsresultat kan nås om ett avtal om statens lönesystem innan organisationsförändringen träder i kraft. Avtalsparterna ska överväga om de kan sluta ett avtal redan innan organisationsförändringen träder i kraft eller om förhandlingsresultatet ska utarbetas till ett avtal med tillämpning av den s.k. lantmäteriklausulen under de första månaderna av det nya ämbetsverkets verksamhet. Avsikten är att man i bägge fall vid behov ska komma överens om att statens nya lönesystem tillämpas retroaktivt.

I syfte att säkerställa att beredningen av statens lönesystem sker på ett tillräckligt tidigt stadium ska man i början av beredningen av lönesystemet för det nya ämbetsverket i stället för att granska alla tänkbara alternativ överväga om något av de statliga lönesystem som tillämpas vid de ämbetsverk som läggs ned kan tas som grund för utvecklandet av ett statligt lönesystem för det nya ämbetsverket. Detta alternativ ska övervägas i första hand.

§ 13

Bestämmelser om överenskommelser på ämbetsverksnivå och lokal nivå genom tjänste- och arbetskollektivavtal

I fråga om förhandlings- och avtalsverksamhet på ämbetsverksnivå iakttas principen om kontinuerliga förhandlingar, enligt vilken parterna under avtalsperioden på ett ändamålsenligt sätt kan granska behoven av att utveckla avtalen och förhandla om dem. Detta avtal anger förutsättningarna och ramen för överenskommelser genom tjänste- och arbetskollektivavtal på ämbetsverksnivå och lokal nivå.

Bestämmelser om överenskommelser genom tjänste- och arbetskollektivavtal på ämbetsverksnivå och lokal nivå finns också i huvudavtalet om ärenden som gäller statens tjänstekollektivavtal och i andra tjänste- och arbetskollektivavtal på central nivå.

Genom de preciserande tjänstekollektivavtal som ingås av förvaltningsområdets förhandlingsmyndigheter och de arbetskollektivavtal som ingås av ett ämbetsverk kan det avtalas om ärenden för vilka avtalsmöjligheten anges i ett avtal på central nivå eller grundar sig direkt på en bestämmelse i lag och de förhandlingsföreskrifter som behövs har utfärdats.

Sålunda kan man i fråga om löne- och andra anställningsvillkor förhandla och avtala i synnerhet om samma ärenden som det har avtalats om tidigare genom tjänste- och arbetskollektivavtal för respektive avtalsområde. Centrala mål för sådana avtal är utveckling av statens lönesystem samt arbetstidslösningar som omfattas av förhandlingarna på ämbetsverksnivå och främjar en effektiv verksamhet.

Statens lönesystem kan också utvecklas så att man kommer överens om att vidta utvecklingsåtgärder stegvis genom att förfarandet med en övergångsperiod tillämpas och finansieringen täcks med senare ämbetsverkspotter (motsv.) så att tidpunkten då de olika faserna genomförs och pottorna används kopplas samman med de ekonomiska effekterna.

Ämbetsverkens preciserande tjänstekollektivavtal och arbetskollektivavtal får inte ingås så att avtalen orsakar staten merkostnader. Finansieringen av tjänste- och arbetskollektivavtalen täcks med lokala avtalspotter för respektive avtalsområde.

Bestämmelser om den ordinarie arbetstidens genomsnittliga längd, semesterns längd och sjukledighets- och moderskapsledighetsförmåner får inte frångås genom de preciserande tjänstekollektivavtal som ingås av förvaltningsområdets förhandlingsmyndigheter eller de arbetskollektivavtal som ingås av ett ämbetsverk.

§ 14

Lönepolitiken vid den praktiska tillämpningen av statens lönesystem

Inom statens lönesystem baserar sig lönen på uppgifternas svårighetsgrad och på den individuella arbetsinsatsen. Lönepolitiken enligt statens lönesystem är avsedd att vara sporrande och rättvis på ett sätt som främjar en effektiv verksamhet. Syftet är att sporra personalen att söka sig till mer krävande uppgifter och förbättra sina prestationer, och även i övrigt stödja personalens utveckling samt utveckla chefsarbetet, förbättra ledarskapet och förmågan att konkurrera som arbetsgivare.

För att personalpolitiken ska vara sporrande är det viktigt att utnyttja personalens kompetens och dess utveckling på bästa sätt. Detta gör man genom att enligt situationen och för att stödja en effektiv verksamhet ge de anställda möjligheter att få mer krävande uppgifter eller åtminstone lika krävande uppgifter som för närvarande. Anslagssituationen inom avtalsområdet får inte påverka bedömningen av den individuella arbetsinsatsen.

För att beakta de ovannämnda grunderna och målen och på grund av den allmänt sporrande effekten av lönesystemet betonar parterna på central nivå att tjänstemän och arbetstagare på grundval av och i enlighet med avtal om statens lönesystem har rätt till lön enligt statens lönesystem och att arbetsgivaren, i enlighet med avtalen och enligt de bestämmelser om att trygga lönenivån som ingår i dem, även har möjlighet att ändra lönen när krav- och prestationsnivån sjunker.

§ 15

Resekostnadsersättningar

Bestämmelserna om resekostnadsersättningar ändras den 1 januari 2018 enligt tidigare praxis.

§ 16

Underteckningsprotokoll

Bestämmelserna i underteckningsprotokollet till detta avtal gäller som tjänste- och arbetskollektivavtal i fråga om ärenden om vilka avtal kan ingås.

§ 17

Arbetsfred

Systemet med tjänstekollektivavtal

Den som är bunden av detta avtal får inte under avtalets giltighetstid vidta stridsåtgärder för att avgöra en tvist om avtalets giltighet, giltighetstid eller rätta innebörd eller ett anspråk grundat på avtalet, för att ändra det gällande avtalet eller för att åstadkomma ett nytt avtal.

En förening som är bunden av detta avtal är dessutom skyldig att se till att underlydande föreningar och tjänstemän som omfattas av avtalet inte bryter mot den i föregående mom. nämnda förpliktelsen till arbetsfred eller överträder bestämmelser i avtalet. Denna skyldighet som en förening har innebär också att föreningen inte får stödja eller bistå vid en förbjuden stridsåtgärd eller på något annat sätt medverka till sådana åtgärder, utan är skyldig att försöka avveckla dem.

Systemet med arbetskollektivavtal

Medan detta kollektivavtal är i kraft får man inte vidta strejk, lockout eller någon annan jämförbar åtgärd som riktar sig mot bestämmelserna i detta avtal eller dess bilagor eller syftar till en ändring av detta avtal eller dess bilagor.

§ 18

Avtalets giltighet

Efter den period som anges i § 2 fortsätter avtalsperioden ett år i sänder, om inte avtalet sägs upp av någon av avtalsparterna minst sex veckor före avtalsperiodens eller förlängningsårets utgång.

Enligt bestämmelserna i ämbetsverkens preciserande tjänstekollektivavtal och i arbetskollektivavtalen sägs också de avtalen upp vid en uppsägning av detta avtal.

Helsingfors den 11 augusti 2016

FINANSMINISTERIET

FÖRHANDLINGSORGANISATIONEN FÖR OFFENTLIGA SEKTORNS UTBILDADE FOSU RF

FÖRBUNDET FÖR DEN OFFENTLIGA SEKTORN OCH VÄLFÄRDSOMRÅDENA JHL RF

LÖNTAGARORGANISATIONEN PARDIA RF

UNDERTECKNINGSPROTOKOLL TILL STATENS TJÄNSTE- OCH ARBETSKOLLEKTIVAVTAL AV DEN 11 AUGUSTI 2016 FÖR AVTALSPERIODEN 2017–2018

§ 1

Konkurrenskraftsavtalet mellan arbetsmarknadens centralorganisationer

Målet med det konkurrenskraftsavtal som arbetsmarknadens centralorganisationer har ingått är att förbättra det finländska arbetets och företagets konkurrenskraft, öka den ekonomiska tillväxten och skapa nya arbetsplatser. Avtalet stöder också anpassningen av den offentliga ekonomin.

Ett annat mål är att främja lokala avtal via arbets- och tjänstekollektivavtalen.

§ 2

Temporär minskning av semesterpenningen

Avvikande från vad som överenskommits i § 24 mom. 3 och 4 i statens tjänste- och arbetskollektivavtal om semestrar tillämpas följande i fråga om de semesterpenningar som betalas för de kvalifikationsår som slutar den 31 mars 2017, den 31 mars 2018 och den 31 mars 2019.

En tjänsteman eller arbetstagare med månadslön har i de fall som avses i § 3 mom. 1 punkt 1 i ovannämnda avtal rätt till en semesterpenning på 2,8 procent, i de fall som avses i punkt 2 rätt till en semesterpenning på 3,5 procent och i de fall som avses i punkt 3 rätt till en semesterpenning på 4,2 procent av månadslönen månaden före betalningsmånaden för semesterpenningen, multiplicerad med antalet fulla kvalifikationsmånader.

Semesterpenningen för en tim- eller ackordsavlönad tjänsteman eller arbetstagare är 35 procent av dennes semesterlön enligt § 19 i ovannämnda avtal.

Avvikande från vad som annars avtalats om semesteravtalets giltighet gäller denna paragraf som tjänste- och arbetskollektivavtal från och med den 1 februari 2017 till och med den 31 december 2019, och dess bestämmelser ska tillämpas på semesterpenningar som hänför sig till semestrar som intjänats under kvalifikationsåren i fråga och som ska betalas under eller efter denna period.

§ 3

Förlängning av tiden i arbetslivet

Statens parter på central nivå har som gemensamt mål att främja en förlängning av tiden i arbetslivet genom att stödja en effektiv verksamhet på de statliga arbetsplatserna och de anställdas arbetshälsa under hela deras tid i arbetslivet. Verksamhet som främjar arbetshälsan omfattar en kontinuerlig och övergripande utveckling av arbetet, arbetsmiljön och arbetsplatserna. Insatserna för att främja arbetshälsan syns vid ämbetsverken genom att de anställda orkar bättre i arbetet, sjukfrånvaron och sjukpensioneringarna minskar och arbetsresultaten förbättras.

En arbetsgrupp tillsätts för att utreda vilka åtgärder ämbetsverken kan vidta för att stödja att i synnerhet tjänstemän och arbetstagare som är äldre än 55 år orkar med sitt arbete och att arbetslivet förlängs. Arbetsgruppen har också till uppgift att följa hur arbetssätten förnyas inom statsförvaltningen och att undersöka vilka förfaranden som tillämpas vid ämbetsverken i anslutning till sjukfrånvaro samt vilka ändringsbehov det finns.

I arbetsgruppens uppgifter ingår vidare att stödja målen att minska olycksfallen och öka möjligheterna att orka i arbetet, samt att följa upp resultaten. Målet är noll olycksfall i arbetet.

Arbetsgruppens mandat löper från och med den 1 februari 2017 till och med den 31 januari 2018.

§ 4

Utvecklingssamtal

Varje tjänsteman och arbetstagare har rätt till årliga utvecklingssamtal som en del av ett gott ledarskap och ett gott chefsarbete. När det gäller äldre anställda bör man senast fem år före den beräknade pensioneringen eller

när de har fyllt 58 år vid utvecklingssamtalen också diskutera åtgärder som stöder en förlängning av tiden i arbetslivet. Utifrån de åtgärder som har kommit upp vid utvecklingssamtalet kan det vid behov utarbetas en individuell modell för hur man ska gå till väga (arbetslivsplan) som beaktar utvecklingsbehov i anslutning till arbetet (arbetsuppgifter, arbetsförhållanden, arbetstider m.m.) och en fortsättning i arbetslivet samt kompetensöverföring.

§ 5

Effektivitetsfrämjande arbetstidsarrangemang och arbetstidslösningar samt arbetstidsbanker vid ämbetsverken

Ämbetsverken ska se över sina egna avtalsbestämmelser om arbetstiderna och sina arbetstidsarrangemang i syfte att nå arbetstidslösningar som främjar en effektiv verksamhet. Genom dessa arbetstidslösningar förläggs och inriktas arbetstiden på det sätt som verksamheten och personalstrategin förutsätter. Arbetet ska inriktas enligt verksamhetens prioriteringar så att det anpassas till att möta sådana förutsägbara eller oväntade variationer i arbetsmängden som beror på t.ex. säsongsvariationer och belastningstoppar, servicebehov eller andra krav som gäller tidtabellerna. Målet är en effektivare användning av arbetstiden med hjälp av flexibla arbetstidsarrangemang som grundar sig på verksamheten.

Arbetstidsarrangemangen och arbetstidslösningarna kan t.ex. hänföra sig till införandet av arrangemang för utjämning av arbetstiden, arbetspass och förläggningen av dem, tillämpningen av olika arbetstidsformer samt uppluckring och upphävande av beredskapsarrangemang. Dessa lösningar kan genomföras med hjälp av arbetstidsarrangemang i enlighet med samarbetsförfarandet. Arbetstidslösningar som förutsätter ändringar i tjänste- och arbetskollektivavtalet ska genomföras under de förutsättningar och inom de ramar som anges för avtal på ämbetsverksnivå i § 13 i avtalet, i tjänste- och arbetskollektivavtalet om arbetstider och i arbetstidslagen.

Parterna på central nivå har som gemensamt mål att främja användningen av arbetstidsbanker vid ämbetsverken. Ämbetsverksparterna ska utreda möjligheterna att använda arbetstidsbanker och förhandla om hur de kan införas.

§ 6

Researbetsgruppen

Det kommer att tillsättas en arbetsgrupp med uppdrag att förbereda och förhandla om de justeringar av ersättningarna för resekostnader som träder i kraft vid ingången av år 2018. Arbetsgruppens mandat löper från och med den 1 februari 2017 till och med den 31 januari 2018.

Arbetsgruppen klargör behoven och möjligheterna att utveckla resereglementet samt för fram förslag som den anser vara nödvändiga.

§ 7

Statistikarbetsgruppen

Statistikarbetsgruppen fortsätter sin verksamhet genom att i enlighet med sitt permanenta årliga uppdrag följa löne-, inkomst- och kostnadsutvecklingen på arbetsmarknaden samt de statliga löntagarnas köpkraft och lönenivå på arbetsmarknaden. Arbetsgruppens mandat löper från och med den 1 februari 2017 till och med den 31 januari 2018.

§ 8

Jämställdhetsarbetsgruppen

Jämställdhetsarbetsgruppen följer verkställandet av regeringens och arbetsmarknadens centralorganisationers likalönsprogram, granskar hur målet om lika lön uppnås inom staten och lägger vid behov fram förslag på hur likalönsprincipen kan främjas inom statsförvaltningen. Arbetsgruppen utreder om rekommendationen om främjande av jämställdhet mellan könen vid statens ämbetsverk behöver uppdateras och gör eventuella nödvändiga uppdateringar. Arbetsgruppens mandat löper från och med den 1 februari 2017 till och med den 31 januari 2018.

§ 9 **Utvecklingsgruppen för statens lönesystem**

En gemensam arbetsgrupp för parterna tillsätts i syfte att främja utvecklingen av statens lönesystem och förbereda riktlinjer på central nivå som behövs för att utveckla lönesystemen. Arbetsgruppens mandat löper från och med den 1 september 2016 till och med den 31 januari 2018.

§ 10 **Arbetstidsarbetsgruppen**

Arbetstidsarbetsgruppen fortsätter sitt arbete också under den avtalsperiod som löper från och med den 1 februari 2017 till den 31 januari 2018. Arbetsgruppen utreder bland annat hur utbytesledighetsdagar påverkar beräkningen av arbetstiden i tjänstemännens periodarbete.

§ 11 **Krisklausul**

Samarbete och anpassningsmetoder då ett statligt ämbetsverk drabbas av ekonomiska svårigheter

Om ett statligt ämbetsverk har drabbats eller håller på att drabbas av sådana ekonomiska svårigheter som skulle leda till att anlita av arbetskraft minskas kan parterna på ämbetsverksnivå inleda en granskning av de ekonomiska svårigheterna och möjliga anpassningsmetoder. Initiativ till granskning kan tas av en avtalspart på ämbetsverksnivå. Granskningsparterna kan vid behov begära stöd av parterna på central nivå i behandlingen av ärendet. Om de ekonomiska svårigheter som avses här rör hela statsförvaltningen eller en betydande del av den kan en motsvarande granskning på central nivå göras på initiativ av statens arbetsmarknadsverk eller statens huvudavtalsorganisation.

Användningen av krisavtal

Om parterna anser att man klarar av de ekonomiska svårigheterna utan permitteringar eller uppsägningar utöver andra tryggnadsåtgärder genom att tillfälligt anpassa villkoren för anställningsförhållandet kan anpassningsåtgärderna och preciseringen och genomförandet av dem fastställas genom ämbetsverksspecifika preciserande tjänste- och arbetskollektivavtal för högst ett år i sänder. Parterna ska informera parterna på central nivå (samordningsgruppen) innan avtalsförhandlingarna inleds.

Ändringarna i anställningsvillkoren är temporära, och inga anställda som omfattas av det ämbetsverksspecifika avtalet sägs upp eller permitteras under avtalsperioden. Om arbetsgivaren ändå blir tvungen att permittera eller säga upp anställda medan det ämbetsverksspecifika avtalet är i kraft kompenseras de anställda retroaktivt och utan obefogat dröjsmål till fullt belopp för de förmånsrelaterade ändringar i anställningsvillkoren som överenskommit i avtalet.

Förtroendemännens ställning vid tillämpning av risklausulen

I bilaga 2 till statens allmänna tjänste- och arbetskollektivavtal kommer parterna överens om principerna för förtroendemännens tidsanvändning och tillgång till information. Innan risklausulen börjar tillämpas ska arbetsgivaren komma överens med förtroendemannen om den tid som behövs och detaljerna kring erhållande av information.

Varje part vid ämbetsverket har rätt att utnämna en förtroendeman för ämbetsverket som har närvaro- och yttranderätt i ämbetsverkets ledningsgrupp (motsv.) då denna behandlar de ekonomiska svårigheter som ligger till grund för anpassningsåtgärderna och de åtgärder som behöver vidtas med anledning av dessa.

Denna paragraf träder i kraft då de lagändringar som fastställs i 6 punkten i konkurrenskraftsavtalet och som tryggar de anställdas utkomstskydd för arbetslösa och lönegarantinivån är i kraft.

§ 12

Utbildningsersättning i samband med omställningsskydd

I anslutning till konkurrenskraftsavtalet har arbetsavtalslagen ändrats genom en regeringsåtgärd. Enligt den ändrade lagen ska anställda som sägs upp av ekonomiska orsaker eller produktionsorsaker under vissa förutsättningar ha rätt till utbildningsersättning. Motsvarande rätt ges från och med samma tidpunkt även statstjänstemän genom en bestämmelse i statstjänstemannalagen, eller om lagen inte ändras, genom en motsvarande separat bestämmelse i tjänstekollektivavtalet.

§ 13

Vissa bestämmelser för tryggnad av lönenivån

Bestämmelser för tryggnaden av lönenivån i olika situationer finns som bilaga till detta underteckningsprotokoll.

§ 14

Nivåbeskrivningar vid bedömningen av arbetsuppgifternas svårighetsgrad

Inom de avtalsområden med ett statligt lönesystem där man inte sedan tidigare som en del av avtalet, till stöd för en tydlig tillämpning av systemet för bedömning av arbetsuppgifternas svårighetsgrad, har nivåbeskrivningar i ord av uppgifterna på de olika kravnivåerna eller någon annan enkel karakterisering av svårighetsgraden som tjänar samma syfte, ska parterna på ämbetsverksnivå gemensamt undersöka möjligheten att införa sådana beskrivningar eller karakteriseringar samt sträva efter att bereda och förhandla om ändringar som behöver göras i avtalshandlingarna till följd av detta.

Vid beredningen och förhandlingarna ska särskild vikt fästas vid att nivåbeskrivningarna och bedömningen av nivåernas svårighetsgrad stämmer överens med avtalsområdets system för bedömning av arbetsuppgifternas svårighetsgrad och baserar sig på att parternas, förtroendemännens och bedömningsgruppens tillgång till information och möjligheter att påverka inte får försämrats på grund av ändringen. Behövliga bestämmelser om detta ska införas i avtalshandlingarna.

§ 15

Uppföljning av gamla löner

I de avtal om statens lönesystem som under de senaste åren har ingåtts vid fusionerade ämbetsverk finns det bestämmelser om tryggnad av lönen (s.k. gamla löner) med stöd av vilka en del av de anställda betalas en högre lön än lönen enligt statens lönesystem.

Avtalen om statens lönesystem för dessa ämbetsverk och för de ämbetsverk som inrättas i fortsättningen ska innehålla bestämmelser om uppföljning och utveckling av statens lönesystem. I samband med denna uppföljning ska man även följa och granska utvecklingen av de gamla löner som avses i mom. 1 och av antalet sådana löntagare samt orsakerna till utvecklingen. Vid denna granskning uppmärksammas dels den lönemässiga ställningen för dem som får gammal lön och utvecklingen av denna ställning, dels mer generellt hur löneutvecklingen vid ett ämbetsverk påverkas när gamla löner inte längre betalas.

§ 16

Lönen i praktikuppgifter

Lönen för statsanställda i praktikuppgifter bestäms särskilt.

§ 17

Den individuella lönedelen för nyanställda vid ämbetsverk

I modellavtalet från 2003 sägs det att när en ny person anställs vid ett ämbetsverk betalas den individuella lönedelen till en början enligt den prestationsnivå som enligt arbetsgivarens bedömning motsvarar personens kompetens och arbetserfarenhet samt hans eller hennes förmåga att sköta sina uppgifter tidigare. Prestationsnivån bedöms senast sex månader efter att anställningsförhållandet har inletts, och den individuella lönedelen

fastställs då enligt prestationsnivån. Motsvarande bestämmelse finns i regel i ämbetsverkens avtal om statens lönesystem.

Parterna understryker att det vid tillämpningen av en sådan bestämmelse handlar om en faktisk bedömning som grundar sig på personens kompetens, kunskaper, arbetserfarenhet och tidigare prestationer samt på uppgifter om dessa omständigheter. Vid bedömningen ska de faktorer för bedömning av arbetsinsatsen som anges i avtalet om statens lönesystem tillämpas och bedömningen samordnas med den bedömningspraxis som har tillämpats i fråga om den övriga personalen. Också i dessa fall fastställs den individuella lönedelen enligt tabellen för den individuella lönedelen.

§ 18

Utbyte av semesterpenning mot ledighet

Arbetsgivaren och en tjänsteman eller arbetstagare kan avtala om utbyte av semesterpenning mot ledighet före utgången av april månad det år som semesterpenningen ska betalas ut. Betald ledighet beviljas så att 4,4 procent av månadslönen dras av från semesterpenningen för varje arbetsdag som tas ut som ledighet. Ledigheten ska tas ut under det år då semesterpenningen betalas ut eller kalenderåret därpå. En beviljad ledighet kan återkallas eller avbrytas, om den av vägande skäl inte kan utnyttjas, t.ex. om en tjänsteman eller arbetstagare begär det på grund av sjukdom. Då ska den förmån som motsvarar den ledighet som återkallats på nytt betalas som semesterpenning. Utbytesledighet ska vid beräkningen av rätt till semester räknas som dagar likställda med tjänstgöringsdagar och arbetade dagar. En tjänsteman eller arbetstagare som övergår i ett annat statligt ämbetsverks tjänst kan ta med sig sin utbytesledighet till det nya ämbetsverket.

§ 19

Ersättning till bedömningsgrupper

Inom avtalsområden där ett statligt lönesystem har införts betalas ordföranden och medlemmarna i en bedömningsgrupp som avses i § 4 i det s.k. modellavtalet en årlig ersättning på 360 euro för medlemmar och 720 euro för ordföranden. Ersättningen betalas för en 12 månaders period i efterskott. Om ordföranden eller en medlem inte har deltagit i gruppens arbete under en kalendermånad betalas ersättningen till den som varit ställföreträdare, och beräknas som en tolfedel per kalendermånad. Denna ersättning betalas på samma grunder även till ordföranden och medlemmar i arbets- givar- och löntagarparternas gemensamma grupper som har ett annat namn, när gruppernas uppdrag omfattar uppgifter som enligt modellavtalet hör till bedömningsgruppen. (YK: 06000)

Om en person innehar ett sådant uppdrag som avses i mom. 1 i två grupper, ska ersättningen betalas särskilt för vardera gruppen. Om en person innehar detta uppdrag i fler än två grupper, ska ersättningen dock betalas enligt ersättningen för två grupper.

§ 20

Kostnader för köp av tjänstedräkt

Trots vad som föreskrivs i 4 § i förordningen om statens uniformsbidrag (850/1969) ska arbetsgivaren svara för kostnaderna för köp av tjänstedräkter för sina anställda till fullt belopp.

BILAGA**Vissa bestämmelser för tryggande av lönenivån (§ 13 i underteckningsprotokollet)****1. Den individuella lönedelen om uppgifternas svårighetsgrad sjunker**

1.1 Arbetsgivaren beslutar om uppgifterna och ändring av dem. För att personalpolitiken ska vara sporrande är det viktigt att utnyttja personalens kompetens och dess utveckling på bästa sätt genom att man enligt situationen och för att stödja en effektiv verksamhet vid ämbetsverket ger de anställda möjligheter att få mer krävande uppgifter eller åtminstone lika krävande uppgifter som för närvarande.

1.2. Om arbetsgivaren ändå tar initiativ till en sådan ändring av uppgifterna för en person i ett ordinarie anställningsförhållande att kravnivån sjunker och om den berörda personen inte går med på ändringen, ska arbetsgivaren utreda möjligheten att ordna uppgifter för honom eller henne som motsvarar den nuvarande kravnivån. Arbetsgivaren eller personen själv eller en förtroendemans som företräder honom eller henne kan kräva att frågan behandlas av bedömningsgruppen. Gruppen ska ange sin ståndpunkt om ändringen av uppgifterna, om grunderna för den och om den nämnda möjligheten. Behandlingen i gruppen ska ske före ändringen av uppgifterna, om det inte är nödvändigt att ändra uppgifterna före den behandlingen.

1.3 Den uppgiftsrelaterade lönedelen får inte sänkas med anledning av en sådan ändring av uppgifterna som avses i 1.2 under 24 kalendermånader efter ändringen. Under denna tid ska arbetsgivaren fortsätta att utreda möjligheten att erbjuda uppgifter som motsvarar den tidigare kravnivån.

1.4. Bestämmelserna i 1.2 och 1.3 gäller i tillämpliga delar också uppgifter som har tilldelats och anställningsförhållanden som har ingåtts för viss tid eller i övrigt för en begränsad tid, men dock inte situationer där kravnivån för uppgifterna sjunker när uppgifter som har tilldelats och anställningsförhållanden som har ingåtts för viss tid eller i övrigt för en begränsad tid upphör eller ett nytt anställningsförhållande börjar. De avsnitten gäller inte heller om kravnivån sänks och den berörda personen i ett ärende som gäller avslutande av anställningsförhållandet har getts tillfälle att bli hörd på det sätt som avses i 66 § 2 mom. i statstjänstemannalagen eller 9 kap. 2 § i arbetsavtalslagen.

1.5. Avtal för enskilda avtalsområden om begränsning av lönesänkningar i samband med sänkning av svårighetsgraden ska tillämpas i stället för 1.1–1.4.

1.6. Bestämmelserna i 1.1, 1.2 och 1.4 ska tillämpas i stället för vad som har överenskommit på ämbetsverksnivå med stöd av § 4 mom. 8 i modellavtalet och anmärkningarna till momentet eller senare ändringar av dem.

1.7. I avsnitt 2 och 3 eller, med stöd av dem, i ett avtal på ämbetsverksnivå har det avtalats om tryggande av lönen vid vissa organisationsförändringar och avtalssituationer. Om det som anges i avsnitt 1 ska tillämpas samtidigt med de avtalsbestämmelser som nämns i den föregående meningen, ska de bestämmelser som är fördelaktigare för löntagaren tillämpas. En person som har rätt till sin gamla lön eller ett lönetillägg enligt de avtalsbestämmelser som nämns i den första meningen har trots en sänkning av kravnivån fortfarande denna rätt även under den tid som den uppgiftsrelaterade lönedelen förblir oförändrad med stöd av 1.3.

2. Lönen när personal förflyttas direkt med stöd av lag vid en organisationsförändring

2.1. Avsnitt 2 tillämpas i de fall då anställda i samband med en organisationsförändring övergår från ett ämbetsverk inom statsförvaltningen till ett annat direkt med stöd av lag och ämbetsverken tillämpar olika lönesystem, om inte något annat avtalas eller har avtalats genom ett tjänste- eller arbetskollektivavtal på ämbetsverksnivå.

2.2. I fråga om en person som har förflyttats på detta sätt ska följande iakttas så länge som personen från och med tidpunkten för övergången oavbrutet innehar en tjänst eller är anställd i ett arbetsavtalsförhållande som gäller tills vidare vid det mottagande ämbetsverket.

2.3. Anställda som förflyttas behåller den lön i euro som de hade vid övergångstidpunkten enligt vad som anges i 2.4 och 2.5.

2.4. Om ett lönesystem redan har införts vid det mottagande ämbetsverket och personens månadslön i euro vid övergången är högre än den månadslön som betalas till honom eller henne vid det mottagande ämbetsverket, har personen rätt till ett lönetillägg som motsvarar skillnaden i lönerna. Om uppgifternas svårighetsgrad förändras vid övergången, ska lönetillägget räknas ut som skillnaden mellan den månadslön som skulle ha betalats för motsvarande uppgifter med lägre svårighetsgrad vid det överlåtande ämbetsverket och den månadslön som det mottagande ämbetsverket betalar. En höjning av personens månadslön efter övergången minskar lönetilläggets belopp i euro med ett belopp som motsvarar höjningen. Lönetillägget upphör när månadslönen når upp till den månadslön som avses ovan i detta stycke och som utgjort grunden för beräkningen av lönetillägget. I annat fall betalas lönetillägg så länge som arbetsuppgifterna utan avbrott har minst samma kravnivå som de hade vid det mottagande ämbetsverket vid övergångstidpunkten.

2.5. Så länge som ett lönesystem inte har införts vid det mottagande ämbetsverket kan arbetsgivaren ändra lönen i euro vid övergångstidpunkten med iakttagande av allmänna arbetsrättsliga bestämmelser och principer.

2.6. I syfte att sporra till personalövergångar ska de riktlinjer som anges i 2.1–2.5 tillämpas även när anställda på frivillig grund övergår från en verksamhetsenhet till en annan i samband med att funktioner omlokaliseras, om man inte särskilt avtalar om något annat lönearrangemang.

2.7. Rätten till generella höjningar för den som får lönetillägg med stöd av detta avsnitt ska bestämmas utifrån den sammanlagda månadslönen, som innefattar tillägget.

2.8. Anställda som förflyttas direkt med stöd av lag har rätt att under 24 månader efter övergången få minst den månadslön som de då hade rätt till vid det överlåtande ämbetsverket. I fråga om denna lön gäller på motsvarande sätt vad som i allmänhet gäller för garantilöner inom statens lönesystem.

2.9. Om en anställd som förflyttas direkt med stöd av lag eller en anställd som avses i 2.6 vid övergångstidpunkten har rätt till en garantidel eller garantilön inom det överlåtande ämbetsverkets lönesystem på det sätt som avtalades i samband med att statens lönesystem infördes, kvarstår denna rätt på samma sätt som den skulle ha gjort vid det överlåtande ämbetsverket.

2.10. Beräkningen av lönetillägget enligt andra meningen i 2.4 ska grunda sig på det statliga lönesystemet vid det överlåtande ämbetsverket. Om ett sådant lönesystem inte har införts, ska beräkningen grunda sig på en helhetsbedömning, med beaktande av den anställdes månadslön vid övergångstidpunkten samt uppgifterna och uppgiftsnivåerna vid det överlåtande och det mottagande ämbetsverket.

2.11. Om en anställd vid övergångstidpunkten är utnämnd till en tjänst eller ett tjänsteförhållande för viss tid eller för en på annat sätt begränsad tid eller till ett arbetsavtalsförhållande för viss tid, eller om den anställda under en viss tid utför uppgifter på en högre kravnivå, har han eller hon under denna tid rätt till den lön som bestäms enligt denna anställning eller dessa uppgifter, med iakttagande av de villkor och grunder som anges ovan. När den angivna tiden har gått ut ska lönen i euro tryggas på det sätt som anges ovan i detta avsnitt enligt den lönenivå som fastställts för den tjänst eller den uppgift som den anställda har varit utnämnd till tills vidare vid den tidpunkt då lönesystemet infördes.

3. Tryggande av lönenivån vid fusioner

3.1. Som utgångspunkt för de nya avtalsbestämmelserna om ett statligt lönesystem vid fusioner används i tillämpliga delar det s.k. modellavtalet från 2003, med de ändringar som gjorts på central nivå (inkl. tillgången till information och preciseringar av bedömningsgruppens uppgifter) samt med de bestämmelser om tryggande av lönenivån som framgår av avsnitt 3 i denna bilaga och som tas in i avtalet om statens lönesystem i stället för bestämmelserna om garantilön (§ 8 i modellavtalet). I stället för bestämmelserna om övergångsperioder i modellavtalet (§ 7 och andra bestämmelser i modellavtalet) tillämpas det som i § 13 mom. 5 i avtalet på central nivå har avtalats om förfarandet med övergångsperioder.

3.2. Avsikten är att lönen inte ska sjunka till följd av att ett nytt statligt lönesystem införs vid fusioner. I detta syfte ska följande iaktas om en person vid den tidpunkt då det nya lönesystemet tas i bruk och från och med den tidpunkten utan avbrott har varit anställd i ett anställningsförhållande som gäller tills vidare vid det nya ämbetsverket.

3.3. Tillämpningen av 3.4–3.6 förutsätter att den lön som betalas till personen vid den tidpunkt då systemet införs (gammal lön) är högre än månadslönen enligt det nya systemet. De nämnda avsnitten tillämpas bara fram till dess att personens lön enligt detta nya system når upp till eller överstiger den gamla lönen justerad med

generella höjningar efter den tidpunkt då det nya systemet infördes eller till dess att kravnivån för personens uppgifter sjunker. Tillämpningen fortsätter dock även om kravnivån tillfälligt har varit lägre före utgången av den tidsfrist på 18 månader som anges i 3.4 eller utgången av den tidsfrist på 24 månader som avses i 2.8, om kravnivån återgår till samma nivå inom dessa tidsfrister. Tillämpningen upphör inte heller om löneökningen enligt det nya systemet beror på visstidsuppgifter.

3.4. En person har på ovan angivna villkor och grunder rätt till sin gamla lön, som ska justeras i samma förhållande som personens lön enligt det nya systemet ändras, dock högst till beloppet av den gamla lönen justerad med de generella höjningarna. Personens gamla lön ska dock i 18 månader från införandet av statens lönesystem motsvara minst lönebeloppet vid tidpunkten för införandet av det nya lönesystemet, justerat enligt de generella höjningar som görs efter det.

3.5. Rätten till den gamla lönen kvarstår även efter 18 månader i enlighet med de andra villkor och grunder som anges ovan. Även i de fall då kravnivån har sjunkit men återgått till samma nivå på det sätt som anges i 3.3 inom de nämnda tidsfristerna, kvarstår rätten till den gamla lönen på motsvarande sätt. I 1.7 finns särskilda bestämmelser om rätten att behålla den gamla lönen i vissa fall. I andra fall än de som särskilt anges i 3.3–3.5 upphör rätten att tillämpa detta avsnitt när kravnivån sjunker.

3.6. Dessutom har en person som vid tidpunkten för införandet är utnämnd till en tjänst, ett tjänsteförhållande eller en uppgift för viss tid eller för en på annat sätt begränsad tid eller som under en viss tid utför uppgifter med en högre kravnivå under denna tid rätt att få den gamla lönen enligt denna anställning eller dessa uppgifter tryggad med iakttagande av de villkor och grunder som anges i 3.4–3.6. I sådana fall tryggas lönenivån efter att denna tid gått ut på det sätt som anges i 3.4–3.6, men enligt de ordinarie uppgifter som gällde för den uppgift som personen vid tidpunkten för införandet var utnämnd till tills vidare.

3.7. Utöver det som sägs i denna bilaga ska en person som har varit anställd vid ett ämbetsverk som lagts ner i samband med en organisationsförändring, dagen innan omställningen trädde i kraft och som då övergått till det ämbetsverk som inrättades vid organisationsförändringen och efter det utan avbrott har varit anställd vid detta ämbetsverk, ha rätt till garantilön enligt lönesystemet vid det nedlagda ämbetsverket. Rätten till denna garantilön bestäms vidare enligt vad som har överenskommits om detta i det tjänste- eller arbetskolektivavtal som gällde införande av statens lönesystem vid ämbetsverket i fråga.

STATENS TJÄNSTE- OCH ARBETSKOLLEKTIVAVTAL OM ARBETSTIDER

Statens tjänste- och arbetskollektivavtal om arbetstider förnyas, med följande ändringar:

ändras § 4 mom. 1, § 5 mom. 1 och 2, § 6 mom. 1–5, § 6 a mom. 1 punkt a, § 14 mom. 2 och 3, § 16 mom. 2, tabell 1 och 2 som utgör bilagor till § 17, § 18 mom. 6, § 20 mom. 3, § 31 mom. 2 och 3 och § 34.

Finansministeriet utfärdar tillämpningsanvisningar för statens tjänste- och arbetskollektivavtal om arbetstider så som de anges i samband med de enskilda avtalsbestämmelserna, med följande ändringar:

ändras 2 stycket och punkt 4.1.f i tillämpningsanvisningen för § 3 samt 2 och 3 stycket i tillämpningsanvisningen för § 4 och 3 stycket i tillämpningsanvisningen för § 17.

§ 3

Tid som räknas in i arbetstiden

Tillämpningsanvisning:

-----
2. Tid som används till resor

Om en tjänsteman eller arbetstagare har varit i arbete under det dygn som använts till tjänste- eller kommenderingsresa, men mindre än den ordinarie arbetstiden eller vid periodarbete mindre än 7 timmar 45 minuter, räknas den tid som gått åt till resor som en förlängning av den arbetade tiden på så sätt att den tillsammans med den arbetade tiden utgör högst den ordinarie arbetstiden per dygn eller vid periodarbete 7 timmar 45 minuter. Den tid som använts till resor beaktas inte som förlängning av arbetstiden i fråga om ett resedygn under en kommenderingsresa som företas för förflyttning från ett tjänstgöringsställe till ett annat.

-----

4. Befrielse från arbetet och inräknande av denna tid i arbetstiden

l) Fall där befrielse från arbetet måste ordnas och där befrielsen räknas som arbetstid
Utöver vad som avtalats i § 3 inräknas i arbetstiden den tid som går åt

-----

f) 1) när en tjänsteman som avses i lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar (1233/2013) i egenskap av företrädare för personalen deltar i samarbetsuppgifter enligt samarbetslagen och när personalföreträdarna deltar i samarbetsförfarande eller samarbetsförhandlingar och ömsesidiga förberedelser i anknytning till detta, samt

2) när någon annan företrädare för personalen än en lärare under sin fritid deltar i ett möte som gäller samarbetsförfarande eller samarbetsförhandlingar enligt lagen eller i en arbetsgrupp eller i andra samarbetsuppgifter som har överenskommit med arbetsgivaren.

-----

§ 4

Ordinarie arbetstid

Den ordinarie arbetstiden är

- a) vid arbete vid ämbetsverk 7 timmar 21 minuter per dygn och 36 timmar 45 minuter per vecka,
- b) vid veckoarbete mellan 6 timmar 45 minuter och 8 timmar per dygn samt 38 timmar 45 minuter per vecka, samt
- c) vid periodarbete 116 timmar 15 minuter under en treveckorsperiod.

Tillämpningsanvisning:

I veckoarbete kan den ordinarie arbetstiden per dygn ordnas på så sätt att den ordinarie arbetstiden är 7 timmar 45 minuter alla dagar eller 6 timmar 45 minuter en dag och 8 timmar de övriga dagarna. Med stöd av b-punkten kan den ordinarie arbetstiden per dygn också, inom ramen för timgränserna, ordnas på något annat sätt, så att det sammanlagda antalet ordinarie arbetstimmar per dygn är 38 timmar 45 minuter per vecka. När man första gången övergår från det förstnämnda arbetstidsarrangemanget till övriga tänkbara arrangemang, ska en överenskommelse träffas med de anställda.

Vid periodarbete kan den ordinarie arbetstiden för arbetstagare också ordnas på så sätt att den under en tvåveckorsperiod uppgår till 77 timmar 30 minuter.

§ 5

Hur söckenhelger och vissa andra dagar påverkar arbetstiden

Nyårsdagen, första maj, självständighetsdagen, julaftonen, juldagen, annandag jul och trettondagen, om de infaller på en annan dag än lördag eller söndag, samt långfredagen, annandag påsk och midsommaraftonen förkortar arbetstiden under den aktuella veckan eller arbetsperioden vid arbete vid ämbetsverk med 7 timmar 21 minuter och vid vecko- eller periodarbete med 8 timmar i förhållande till timantalet enligt § 4 eller 6.

I förhållande till timantalet enligt § 4 eller § 6 förkortar Kristi himmelfärdsdag arbetstiden under den aktuella veckan eller arbetsperioden med 7 timmar 21 minuter vid arbete vid ämbetsverk, med 8 timmar vid periodarbete och med en tid som motsvarar den ordinarie arbetstiden per dygn för dagen i fråga vid veckoarbete. Kristi himmelfärdsdag som infaller på första maj förkortar likväl inte arbetstiden.

-----

§ 6

Reglering av den ordinarie arbetstiden

Med avvikelse från § 4 kan den ordinarie arbetstiden arrangeras på följande sätt.

I veckoarbete kan den ordinarie arbetstiden per dygn tillfälligt förlängas till 9 timmar förutsatt att den ordinarie arbetstiden per vecka under en period av högst tre veckor i medeltal utjämnas till 38 timmar 45 minuter. Den ordinarie arbetstiden per vecka kan arrangeras i form av en genomsnittlig arbetstid förutsatt att den ordinarie arbetstiden per vecka utjämnas till 38 timmar 45 minuter under en period av högst tre veckor vid dags- och tvåskiftarbete, högst sex veckor vid intermittert treskiftarbete och högst ett år vid oavbrutet skiftarbete.

I periodarbete går det, i syfte att ordna arbetet ändamålsenligt eller undvika oändamålsenliga skift, att arrangera den ordinarie arbetstiden på så sätt att den är i medeltal 116 timmar 15 minuter under två arbetsperioder som följer på varandra. Den ordinarie arbetstiden under en arbetsperiod får då inte överstiga 125 timmar.

I veckoarbete inom undervisningsområdet och på kanaler kan den ordinarie arbetstiden per vecka arrangeras på så sätt att den under terminerna och arbetsperioderna vid läroanstalter och under trafiksäsongerna på kanalerna är i medeltal 42 timmar per vecka förutsatt att den under en ettårsperiod utjämnas till i medeltal 38 timmar 45 minuter per vecka.

I periodarbete på kanaler kan den ordinarie arbetstiden arrangeras på så sätt att den är i medeltal 116 timmar 15 minuter under en ettårsperiod. Den ordinarie arbetstiden under en arbetsperiod får då inte överstiga 125 timmar.

§ 6 a

Vissa flexibla arbetstidsarrangemang

Ämbetsverken kan ta i bruk nedan nämnda flexibla arbetstidsarrangemang, om de främjar en effektiv verksamhet och lämpar sig för ämbetsverkets och den aktuella enhetens verksamhet och arbetsuppgifter.

a) Förlängd arbetstid

Övertidsarbete som vid förlängd arbetstid ska ersättas enligt § 16 är i arbete vid ämbetsverk i fråga om tjänstemän och arbetstagare som avses i § 13 arbete som på förordnande av en chef utförs utöver en arbetstid på 7 timmar 45 minuter per dygn och 38 timmar 45 minuter per vecka eller utöver längre avtalade ordinarie arbetstider. Arbetstidsersättningarna för andra som utför arbete vid ämbetsverk fastställs i enlighet med § 18. Övertidsarbete som vid veckoarbete ska ersättas enligt § 16 är arbete som på förordnande av en chef utförs utöver den avtalade ordinarie arbetstiden per dygn och vecka. Vid förlängd arbetstid beräknas den enkla timlönen utifrån tjänstemannens eller arbetstagarens månadslön för arbetstid utan förlängning och den divisor som gäller för denna lön.

§ 14

Mertids- och övertidsarbete

Övertidsarbete är arbete som på order av förmannen utförs utöver arbetstiden om 7 timmar 45 minuter per dygn och 38 timmar 45 minuter per vecka i arbete vid ämbetsverk samt utöver de ordinarie arbetstiderna i vecko- och periodarbete.

Med avvikelse från mom. 2 utgör det arbete som under en vecka eller arbetsperiod där nyårsdagen, självständighetsdagen eller första maj infaller på en annan dag än lördag eller söndag i arbete vid ämbetsverk eller i veckoarbete har utförts utöver 30 timmar 45 minuter och i periodarbete utöver 108 timmar 15 minuter övertidsarbete.

§ 16**Övertidsersättningar**

För de första 7 timmar 45 minuter övertidsarbete per vecka betalas i övertidsersättning en enkel timlön förhöjd med 50 % och för veckans alla övriga arbetstimmar en enkel timlön förhöjd med 100 %, även om de utgör övertid per dygn. (YK:25875 YK:25880)

-----

§ 17**Fastställande av mertids- och övertidsersättning för avbruten arbetsperiod eller arbetsvecka**

Om en tjänsteman i periodarbete inte har varit i arbete hela arbetsperioden på grund av semester, sjukdom eller någon annan godtagbar orsak eller på grund av att tjänsteförhållandet har börjat eller slutat under en pågående arbetsperiod, beräknas mertids- och övertidsersättningen på basis av de dagar som faller utanför avbrottet, dvs. kalkyldagarna, varvid tabellerna 1 och 2 (bilagor) över de relativa arbetstimnormerna tillämpas. Om tjänsteförhållandet inte varar minst en hel arbetsperiod tillämpas inte tabellerna över de relativa arbetstimnormerna.

Tillämpningsanvisning:

Av de utbildningsdygn som avses ovan räknas som förlängning av arbetstiden 7 timmar 45 minuter. För den tid som räknas som förlängning av arbetstiden betalas inte kvälls-, natt-, lördags-, söndags- eller helgaftonsersättning.

-----

§ 18**Arbetstidsersättningar till vissa tjänstemän och arbetstagare i arbete vid ämbetsverk**

Ersättning för mertidstimmar ges som ledighet utan förlängning eller i pengar. I pengar betalas i ersättning för mertidsarbete per timme enkel timlön eller för de mertidsarbetstimmar som överstiger 40 timmar 30 minuter per vecka enkel timlön förhöjd med 50 %. Arbetsgivaren ska under den kalendermånad som följer efter arbetets utförande avgöra om ersättningen för mertidsarbete ska ges som ledighet eller i pengar. Penningersättning ska betalas senast den kalendermånad som följer efter att beslutet om ersättningslag har fattats. Ledighet ska ges under de sex kalendermånader som följer efter arbetets utförande.

(YK:05388 YK:05395)

-----

§ 20

Vissa ersättningar för tim- och ackordsavlönade arbetstagare i vecko- och periodarbete

-----

Vid veckoarbete betalas till andra arbetstagare än de som utför kontinuerligt treskiftsarbete utöver arbetslönen en ersättning om 50 % av den enkla timlönen för arbete som utförs på påsklördagen och midsommaraftonen, förutsatt att arbetstagarens veckoarbetstid härvid överstiger 30 timmar 45 minuter och att arbetet i fråga inte är övertidsarbete.

§ 31

Särskilda bestämmelser i fråga om gårdskarlar

Den ordinarie arbetstiden är högst 10 timmar per dygn och under fyra veckors perioder

a) i genomsnitt 35 timmar 45 minuter per vecka under en vår- och sommarsäsong om 20 veckor, och

b) i genomsnitt 40 timmar 45 minuter per vecka under en höst- och vintersäsong om 32 veckor, räknat för en och samma period av 52 veckor.

Den ordinarie arbetstiden kan också ordnas på så sätt att den i medeltal är 38 timmar 45 minuter per vecka under en period av 52 veckor.

-----

§ 34

Avtalets giltighet

Detta avtal träder i kraft den 1 februari 2017 och gäller till och med den 31 januari 2018. Avtalet fortsätter härefter att gälla ett år i sänder, om det inte sägs upp av någon av avtalsparterna minst sex veckor före avtalsperiodens eller förlågningsårets utgång.

Avtalsbestämmelserna tillämpas från början av den första hela kalenderveckan och arbetsperioden efter den 1 februari 2017.

TABELL 1 OCH 2 ÖVER DE RELATIVA ARBETSTIMNORMERNA FÖR TJÄNSTEMÄN I PERIODARBETE (§ 17 MOM. 1)							
TABELL 1							
Trösklar för övertids- och mertidersättningar vid en avbruten arbetsperiod som eventuellt inbegriper en eller flera i § 5 mom. 1 eller 2 nämnda andra dagar än nyårsdagen, första maj eller självständighetsdagen.							
Situationer där tröskeln för övertidsersättning vid en oavbruten arbetsperiod är 116 timmar 15 minuter (§ 14 mom. 2 och § 16 mom. 4) samt tröskeln för mertidersättning är 108 timmar 15 minuter (en ovan nämnd dag), 100 timmar 15 minuter (två ovan nämnda dagar), 92 timmar 15 minuter (tre ovan nämnda dagar) eller 84 timmar 15 minuter (fyra ovan nämnda dagar) (§ 14 mom. 1).							
Relativa arbetstimmnormer, efter vilkas överskridning den tid som berättigar till övertidsersättning beräknas			Relativa arbetstimmnormer, efter vilkas överskridning den tid som berättigar till mertidersättning beräknas				
I	II	III	V	VII	IX	XI	I
Antal kalkyl-dagar	tröskel för 50 % övertidsersättning	tröskel för 100 % övertidsersättning	tröskel för mertidersättning	tröskel för mertidersättning	tröskel för mertidersättning	tröskel för mertidersättning	Antal kalkyl-dagar
1	5 tim 32 min	6 tim 24 min	5 tim 9 min	4 tim 46 min	4 tim 24 min	4 tim 1 min	1
2	11 tim 4 min	12 tim 47 min	10 tim 19 min	9 tim 33 min	8 tim 47 min	8 tim 1 min	2
3	16 tim 36 min	19 tim 11 min	15 tim 28 min	14 tim 19 min	13 tim 11 min	12 tim 2 min	3
4	22 tim 9 min	25 tim 34 min	20 tim 37 min	19 tim 6 min	17 tim 34 min	16 tim 3 min	4
5	27 tim 41 min	31 tim 58 min	25 tim 46 min	23 tim 52 min	21 tim 58 min	20 tim 4 min	5
6	33 tim 13 min	38 tim 21 min	30 tim 56 min	28 tim 39 min	26 tim 21 min	24 tim 4 min	6
7	38 tim 45 min	44 tim 45 min	36 tim 5 min	33 tim 25 min	30 tim 45 min	28 tim 5 min	7
8	44 tim 17 min	51 tim 9 min	41 tim 14 min	38 tim 11 min	35 tim 9 min	32 tim 6 min	8
9	49 tim 49 min	57 tim 32 min	46 tim 24 min	42 tim 58 min	39 tim 32 min	36 tim 6 min	9
10	55 tim 21 min	63 tim 56 min	51 tim 33 min	47 tim 44 min	43 tim 56 min	40 tim 7 min	10
11	60 tim 54 min	70 tim 19 min	56 tim 42 min	52 tim 31 min	48 tim 19 min	44 tim 8 min	11
12	66 tim 26 min	76 tim 43 min	61 tim 51 min	57 tim 17 min	52 tim 43 min	48 tim 9 min	12
13	71 tim 58 min	83 tim 6 min	67 tim 1 min	62 tim 4 min	57 tim 6 min	52 tim 9 min	13
14	77 tim 30 min	89 tim 30 min	72 tim 10 min	66 tim 50 min	61 tim 30 min	56 tim 10 min	14
15	83 tim 2 min	95 tim 54 min	77 tim 19 min	71 tim 36 min	65 tim 54 min	60 tim 11 min	15
16	88 tim 34 min	102 tim 17 min	82 tim 29 min	76 tim 23 min	70 tim 17 min	64 tim 11 min	16
17	94 tim 6 min	108 tim 41 min	87 tim 38 min	81 tim 9 min	74 tim 41 min	68 tim 12 min	17
18	99 tim 39 min	115 tim 4 min	92 tim 47 min	85 tim 56 min	79 tim 4 min	72 tim 13 min	18
19	105 tim 11 min	121 tim 28 min	97 tim 56 min	90 tim 42 min	83 tim 28 min	76 tim 14 min	19
20	110 tim 43 min	127 tim 51 min	103 tim 6 min	95 tim 29 min	87 tim 51 min	80 tim 14 min	20
21	116 tim 15 min	134 tim 15 min	108 tim 15 min	100 tim 15 min	92 tim 15 min	84 tim 15 min	21

TABELL 1 OCH 2 ÖVER DE RELATIVA ARBETSTIMNORMERNA FÖR TJÄNSTEMÄN I PERIODARBETE (§ 17 MOM. 1)							
TABELL 2							
Trösklar för övertids- och mertidsersättningar vid en avbruten arbetsperiod som eventuellt inbegriper nyårsdag, första maj eller självständighetsdag samt eventuell en eller flera andra i § 5 mom.1 eller 2 nämnda dagar							
Situationer där tröskeln för övertidsersättning vid en oavbruten arbetsperiod är 108 timmar 15 minuter (§ 14 mom. 3 och § 16 mom. 5) samt tröskeln för mertidsersättning är 100 timmar 15 minuter (en ovan nämnd annan dag), 92 timmar 15 minuter (två ovan nämnda andra dagar), 84 timmar 15 minuter (tre ovan nämnda andra dagar) eller 76 timmar 15 minuter (fyra ovan nämnda andra dagar) (§ 14 mom. 1).							
Relativa arbetstimmnormer, efter vilkas överskridning den tid som berättigar till övertidsersättning beräknas			Relativa arbetstimmnormer, efter vilkas överskridning den tid som berättigar till mertidsersättning beräknas				
I	II	III	V	VII	IX	XI	I
Antal kalkyl-dagar	108 tim 15 min tröskel för 50 % övertidsersättning	134 tim 15 min tröskel för 100 % övertidsersättning	100 tim 15 min tröskel för mertidsersättning	92 tim 15 min tröskel för mertidsersättning	84 tim 15 min tröskel för mertidsersättning	76 tim 15 min tröskel för mertidsersättning	Antal kalkyl-dagar
1	5 tim 9 min	6 tim 24 min	4 tim 46 min	4 tim 24 min	4 tim 1 min	3 tim 38 min	1
2	10 tim 19 min	12 tim 47 min	9 tim 33 min	8 tim 47 min	8 tim 1 min	7 tim 16 min	2
3	15 tim 28 min	19 tim 11 min	14 tim 19 min	13 tim 11 min	12 tim 2 min	10 tim 54 min	3
4	20 tim 37 min	25 tim 34 min	19 tim 6 min	17 tim 34 min	16 tim 3 min	14 tim 31 min	4
5	25 tim 46 min	31 tim 58 min	23 tim 52 min	21 tim 58 min	20 tim 4 min	18 tim 9 min	5
6	30 tim 56 min	38 tim 21 min	28 tim 39 min	26 tim 21 min	24 tim 4 min	21 tim 47 min	6
7	36 tim 5 min	44 tim 45 min	33 tim 25 min	30 tim 45 min	28 tim 5 min	25 tim 25 min	7
8	41 tim 14 min	51 tim 9 min	38 tim 11 min	35 tim 9 min	32 tim 6 min	29 tim 3 min	8
9	46 tim 24 min	57 tim 32 min	42 tim 58 min	39 tim 32 min	36 tim 6 min	32 tim 41 min	9
10	51 tim 33 min	63 tim 56 min	47 tim 44 min	43 tim 56 min	40 tim 7 min	36 tim 19 min	10
11	56 tim 42 min	70 tim 19 min	52 tim 31 min	48 tim 19 min	44 tim 8 min	39 tim 56 min	11
12	61 tim 51 min	76 tim 43 min	57 tim 17 min	52 tim 43 min	48 tim 9 min	43 tim 34 min	12
13	67 tim 1 min	83 tim 6 min	62 tim 4 min	57 tim 6 min	52 tim 9 min	47 tim 12 min	13
14	72 tim 10 min	89 tim 30 min	66 tim 50 min	61 tim 30 min	56 tim 10 min	50 tim 50 min	14
15	77 tim 19 min	95 tim 54 min	71 tim 36 min	65 tim 54 min	60 tim 11 min	54 tim 28 min	15
16	82 tim 29 min	102 tim 17 min	76 tim 23 min	70 tim 17 min	64 tim 11 min	58 tim 6 min	16
17	87 tim 38 min	108 tim 41 min	81 tim 9 min	74 tim 41 min	68 tim 12 min	61 tim 44 min	17
18	92 tim 47 min	115 tim 4 min	85 tim 56 min	79 tim 4 min	72 tim 13 min	65 tim 21 min	18
19	97 tim 56 min	121 tim 28 min	90 tim 42 min	83 tim 28 min	76 tim 14 min	68 tim 59 min	19
20	103 tim 6 min	127 tim 51 min	95 tim 29 min	87 tim 51 min	80 tim 14 min	72 tim 37 min	20
21	108 tim 15 min	134 tim 15 min	100 tim 15 min	92 tim 15 min	84 tim 15 min	76 tim 15 min	21

STATENS ALLMÄNNA TJÄNSTE- OCH ARBETSKOLLEKTIVAVTAL

BILAGA 6

Avtalsbestämmelser om vissa anställningsvillkor för legitimerade läkare vid statliga sjukhus och för läkare vid försvarsmaktens truppförband som hör till systemet med totala löner

Avtalsbestämmelserna om vissa anställningsvillkor för legitimerade läkare vid statliga sjukhus och för läkare vid försvarsmaktens truppförband som hör till systemet med totala löner förnyas, med följande ändringar:

ändras § 2, § 3 mom. 1, § 4 mom. 2 och § 11 mom. 4 som följer:

§ 2

Ordinarie arbetstid (grundarbetstid)

Den ordinarie arbetstiden för läkare och militärtandläkare är 37 timmar 30 minuter per vecka. Den ordinarie arbetstiden kan också ordnas på så sätt att den enligt ett på förhand uppgjort utjämningschema inom två eller tre veckor utjämnas till i genomsnitt 37 timmar 30 minuter per vecka. Av särskilda skäl kan utjämningsperioden också vara längre, dock högst ett år.

§ 3

Hur söckenhelger och vissa andra dagar påverkar arbetstiden

Under de arbetsveckor eller arbetsperioder då långfredag, annandag påsk, Kristi himmelfärdsdag eller mid-sommarafton ingår samt under de arbetsveckor eller arbetsperioder då nyårsdagen, trettondagen, första maj, självständighetsdagen, julaftonen, juldagen eller annandag jul infaller på en annan dag än en lördag eller söndag, är den ordinarie arbetstiden per arbetsvecka eller arbetsperiod för läkare och militärtandläkare 7 timmar 30 minuter kortare eller, om det under samma arbetsvecka eller arbetsperiod infaller två eller flera ovan avsedda dagar, ovan nämnda antal timmar kortare för var och en av dessa dagar. Kristi himmelfärdsdag som infaller på första maj förkortar likväl inte arbetstiden.

-----

§ 4

Den ordinarie arbetstiden under en avbruten arbetsvecka eller arbetsperiod

-----

Var avbrottet känt när arbetsskiftsförteckningen gjordes upp, förkortas den ordinarie arbetstiden med 7 timmar 6 minuter för den första avbrottsdagen i veckan och med 7 timmar 36 minuter för de följande avbrottsdagarna, om läkarens eller militärtandläkarens ordinarie arbetstid i regel fördelar sig på fem arbetsdagar i veckan, förutsatt att avbrottsdagen annars hade varit en arbetsdag.

§ 11**Ersättning i ledig tid för arbetad tid och telefonkonsultationer**

När ersättning ges i ledig tid enligt denna paragraf, motsvarar en veckas ledighet 37 timmar 30 minuter omvandlad arbetad tid, dock med de undantag som under veckor med söckenhelger följer av § 3. Om ledighet ges i en kortare period än en vecka, fördelas arbetstiden på de olika arbetsdagarna med iakttagande i tillämpliga delar av § 4 eller något annat ändamålsenligt arrangemang.

Bilaga 2**Protokollsmodell**

Detta protokoll har upprättats den xxx 2016 över de förhandlingar som förts mellan xxx (arbetsgivare) samt xxx, xxx och xxx (personalorganisationer) och som avses i punkt 6 i de av finansministeriet den 4 oktober 2016 meddelade bestämmelserna om hur förlängningen av arbetstiden ska verkställas.

1 §

Parterna konstaterar att de avtalsbestämmelser som är i kraft på avtalsområde xx ändras i enlighet med 8 § 2 mom./ 9 § i statens tjänste- och arbetskollektivavtal för avtalsperioden 2017–2018 till följd av att arbetstiden förlängs med början den 1 februari 2017 enligt följande.

Det ändrade avtalets namn/tillämpningsområde och datum då det upprättats

Avtalsbestämmelserna i ändrad form

x-y §

2 §

Detta protokoll gäller inte som tjänste- eller kollektivavtal.

In fidem

Protokollet har justerats